

Gyászközgyűlést tartottak a tabáni muzsikások, pincérek, kucséberék és vándorköltők

Miklós cár cigánya, Krúdy Gyula udvari zenésze és más bahémek emlékei

„Mi lesz velünk ezután, alkonyatkor, tíz után, ha már többé nincs Tabán?...“

A halálraítélte Tabánról már sok nekrológ jelent meg a lapok hasábjain. Legtöbbször álpátosszal stratták el a kiskocsmáiról és zegzúgos uccáiról híres városrészt, ahol szerelmes párok karonfogva andalogtak holdas éjszakákon. A régi, jól Budapest romantikus emlékei közül egy ismét a múlté lesz, a Tabán...

Az elmúlt szombaton, délután öt órakor azok búcsúztak el a vén Tabántól, akik ott dolgoztak, ott keresték kenyerüket. A Krisztina-körut egyik kiskocsmájában — azt lehet mondani — gyászközgyűlésre jöttek össze a tabáni muzsikások, pincérek, kucséberék és — vándorköltők. Asztaltársaságot alapítottak és fogadalmat tettek, hogy mindig sok szeretettel fogják megőrizni Tabán emlékét.

Krúdy tekintetes úr udvari cigánya

A kékerítőjű asztalok mellett tizenhatan ülnek. Kadarfröccs áll mindegyikük előtt. Csendesen iszogatnak és tabáni emlékeiket mesélgetik. Halkan, mintha mesét mondanának. Tabán híres törzsvendégeiről és muzsikusaikról van szó.

— Bizony gyerekek, — mondja Pista, a főpincér — szép idők voltak azok, amikor én pikoló voltam. Krúdy Gyula, Bródy Sándor, a bécsi szép Hanzi énekesnő, színésznők, színészek, szobrászok, ujságírók és más művészek voltak a törzsvendégek.

— Krúdy tekintetes urat szerettük legjobban. Poldi bácsi Mély-pince vendéglőjébe járt leginkább. Kora tavasztól késő őszig törzsvendég volt barátai társaságával. A kövér Kovács Józsi, akit egy szál cigánynak neveztek és Jacónak becéztek, volt az udvari zenésze. Azért hívta udvari zenészenek, mert mindig az udvaron húzta fülébe a szomorú nótákat.

Más zenészekre kerül sor. Nemes Kuthy Vincére, az egykori világhírű primásra, akit Miklós cár kitüntetett. Most helyen év nyomja a vén cigány vállát. Az utóbbi években már elhagyta a bandája. Egyedül járt. Egy szál cigány lett ő is. Pajzár szövegű nótákat játszik és dalol a vendégeknél. Allandóan nála vannak azok a kritikák, amelyeket róla írtak.

A Burghart-fivérek is híres zenészek. A hatalmas, kövér és az alacsony, sovány testvér pár citerázik és humoros dalokat énekelgel. Most már Pesten játszanak. Híres volt Szabó és a Márffy-schrammelzenekar. Márffy-schrammel most az Új Szederen muzsikál, Keczel Béla a primásuk.

Buday Gyurka, a fekete Lajcsi, komáromi Szabó Lajos és más cigánybandák mind-mind Tabánban játszottak.

— A békeidőkben nem csodálkozott senki azon, hogy egy-egy mulatós úr szárförinto bankót ragasztott a primás homlokára, vagy innnyit tűzött a vonóba. Tavaly már a húsz illéresek is ritkán estek a tárgyérba. Talán több is, hogy lebontják a régi Tabánt...

Vándorköltők és kucséberék...

Leghíresebb kiskocsmá a Mély-pince volt. Méltó nevezettségként emlegetik Albeckert, a Régi Szedert, a Három hetest, a Brandicsocsmát, a Polster-féle vendéglőt, Jászai kocsnáját és az Avart. A tavasz hivatalosan akkor érkezett meg a kiskocsmákba, amikor a kertbe ehetett először teríteni. Hangulatosak, kedveket voltak a tabáni esték és éjszakák. Muzsika, dal csendült. Tíz óra után megjelentek a kucséberék, virágáros asszonyok és a vándorköltők.

A kucséberék nagy kosárban, díszes dobozokban cukorkát, csokoládét tettek a hölgy ársaságában levő úr elé.

— Pár vagy unpár? — kérdezték, miközben egy számmal telt zacskót nyújtottak.

Ha a fogadó nyert és eltalálta, hogy páros, vagy páratlan számot fog kihúzni, a hölgy elvethetett egy csomagocskát. A derék kucséberék vigaszdíjat adtak annak, akik egymásután négyszer vesztek. Krammer bácsi, a bicegő Lóska, nevetős Klein és szigorú Lajcsi kucséberék emléke elevenedik meg.

Mari néni, — aki most a lágymányosi kocsnákat járja — viruló szép leány volt Tabán legszebb éveiben s virágáros leányok között ő vitte a pálmát. Ő is elhervadt a régi virágokkal.

A kiskocsmákat esténként felkeresték a vándorköltők, akik néhány fillérért vesztegettek „hallhatatlan” műveiket.

— Adjon Isten szép jó estét... Vegyen tőlem szép versecskét, — kínálta rigmusait Nemes Jámbor Kálmán költő.

Hazafi Veray János utódai közül őt ismerték legtöbben, de az árvaleányhajjal díszített kalapú névtelen poétára is sokan emlékeznek.

— Híres költőnek indultam, — kezdte a mesét — nem lett belőlem, csak kocsma-

poétája, így hát nem fontos a nevem...

Géza bácsit választották meg a „Tabán barátai asztaltársasága” elnökének. Mikor a vezetéknevét kérdezzük, csodálkozik:

Géza bácsi a szerelem szakértője

— Hát nem elég az, hogy Géza bácsi vagyok? ... Minden vendég így ismer. A családi nevem egyébként Krausz, de hát pincérnél csak a keresztnév a fontos. Nem dicsekvésképpen mondom, de híres ember voltam. A szerelmeseket szolgáltam ki leginkább. A szerelem szakértője vagyok...

Géza bácsi így világítja meg nagy „tudományának” titkait:

— A pincérnek és zenésznek azt kell mind tudnia, hogy szerelmespár, fiatal házaspár, vagy régi házaspár ül-e az asztalnál? ... Mert mindegyiket másképpen kell kiszolgálni. A szerelmespárok csicseregnek mint a galambok. A férfi azt rendel, amit a nő akar. A fiatal házások is még megjárják, de a régi házastársak, — akik arról ismerhetők fel, hogy folyton haragosak, zsörtölődnek — már nem jó vendégek.

— Ja igaz, a szalmaözevegnek a legrendesebb vendége! Örülnek az aranyzabadságnak és ha eleinte félve is nézegetik a bejáratot, később hangulatba jönnek és jól mulatnak. A művésznők, művészek és agglegények mindig kedves vendégeim voltak. Hej ha én elmesélném, hogy milyen nagy urakat vert haza esernyővel a méltóságos asszony...

A szerelem szakértője szerint, a modern Kor már nem bizonyult kedvezőnek a tabáni kiskocsmák számára.

— A jóú és a leány már tegezte egymást mikor bejött. A nő kifizette a fele cechet... Hát hol lehet a hangulat, romantika, jókedv és a — kereset?...

Órákon át beszélgettek Tabán barátai, akik elhatározták, hogy időközönként találkoznak fognak. Félnyolc felé szállingózni kezdtek. A legtöbb régi kiskocsmá máshol ütött tanyát. Egyik zenész kótát mutat társainak. Új dal. Így szól a refrén első sora: *Mi lesz velünk ezután, alkonyatkor tíz után, ha már többé nincs Tabán?...* A kis társaság könnyes mulattal olvassa a neki oly szomorú verset.